

др СТЕВАН ЛИЛИЋ • др СЛАВОЉУБ ПОПОВИЋ

ОСНОВИ ПРАВНИХ ПОСТУПАКА

ЗА IV РАЗРЕД ПРАВНЕ И БИРОТЕХНИЧКЕ ШКОЛЕ

ДРУГО, ПРЕРАЂЕНО ИЗДАЊЕ

У овој уџбеници, Студенци школе поступају као увећани, осим у неким случајевима, што је вредно да се има у виду при решавању поступака, обраћате се чиновницима у вишијим санкциским органима и судовима (споменутим из уџбеника „Основи правних поступака за III разред“), а не само у сопственим правним поступцима и наставном плану.

У овому уџбенику, Основи правних поступака за IV разред, обраћате се чиновницима у вишијим санкциским органима.

У овому уџбенику, Основи правних поступака за IV разред, обраћате се чиновницима у вишијим санкциским органима, а не само у сопственим правним поступцима и наставном плану.

ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ И НАСТАВНА СРЕДСТВА • БЕОГРАД

2001

Рецензенти

др МОМЧИЛО ГРУБАЧ, редовни професор Правног факултета
у Новом Саду

МИЛАН ЖУГИЋ, педагошки саветник у Министарству просвете
Републике Србије, Београд

ЉИЉАНА РАДОЛЧИЋ, професор Економске школе у Крагујевцу, Крагујевац

Уредник

ДИМИТРИЈЕ ДИМИТРИЈЕВИЋ

Одговорни уредник

др ПЕТАР ПИЈАНОВИЋ

За издавача

РАДОСЛАВ ПЕТКОВИЋ, директор и главни уредник

Министарство просвете Републике Србије, решењем
број 650-02-014/95-03 од 23. марта 1995. године, одобрило
је овај уџбеник за издавање и употребу у четвртом
разреду правне и биротехничке школе.

Предговор

Наставни циљ предмета *Основи јавних ђосићујака*, према утврђеном програму (Службени гласник РС – Просветни гласник 7/93) је стручно оспособљавање ученика IV разреда за подручје рада економије, права и администрације за образовне профиле правни техничар и техничар обезбеђења да самостално примењују позитивне формалне-правне прописе у решавању конкретних случајева у утврђивању појединачних права и извршавања обавеза правних и физичких лица заснованих на позитивним материјалним прописима, као и да ученици II и III разреда образованог профиле правни техничар, техничар обезбеђења, биротехничар, дактилограф и портир упознају основе јавног ђосићујака.

У том смислу, аутори су у односу на досадашњу обраду ове материје извршили одговарајуће усклађивање текста са променама у позитивном праву насталим доношењем савезног и републичких устава, као и ступањем на снагу нових закона, односно бројних измена и допуна процесних закона у области управног, прекрајног, кривичног, грађанског, парничног, ванпарничног и извршног поступка.

Материја основа правних поступака обрађена је у две књиге и то: *Основи јавних ђосићујака – Јавни ђосићујак* (за II и III разред) и *Основи јавних ђосићујака – Основи кривичног ђосићујака, Основи грађанског ђосићујака, Основи ванпарничног ђосићујака и Основи извршног ђосићујака* (за IV разред). Осим тога, у ћебенику за II и III разред на сажет начин обрађена је и материја управног спора.

У оквиру ћебеника, *Основи јавних ђосићујака* за II и III разред, осим уводног дела појам, значај и врсте правних поступака, обрађене су тематске целине у вези са материјом *Основи јавног ђосићујака* (са освртом на управни спор), а с обзиром на практичне потребе наставног плана, смештена је и материја прекрајни поступак.

У оквиру ћебеника *Основи јавних ђосићујака* за IV разред, обрађене су тематске целине у вези са материјом:

1. Основи кривичног поступка – 1) Појам и значај кривичног поступка, 2) Специфичност начела кривичног поступка, 3) Субјекти кривичног поступка (суд, тужилац, окривљени и др), 4) Покретање и ток кривичног поступка (кривична пријава, истрага, оптужница, главни претрес, пресуда, жалбени поступак), 5) Кривичне санкције (казне, мере безбедности, условна осуда, васпитне мере, судска опомена) и 6) Посебни кривични поступци;

2. Основи грађанског поступка – 1) Појам грађанског поступка, 2) Специфичност начела грађанског поступка, 3) Спорови који се решавају у грађан-

ском поступку, 4) Надлежност судова у грађанском поступку, 5) Странке у парничном поступку, 6) Ток парничног поступка, 7) Издавање платног налога;

3. Основи ванпарничног поступка – 1) Појам и значај ванпарничног поступка, 2) Органи надлежни за вођење ванпарничног поступка, 3) Странке и други учесници у ванпарничном поступку, 4) Покретање и ток ванпарничног поступка, 5) Доказивање и доказна средства у ванпарничном поступку, 6) Пресуде и решења у ванпарничном поступку;

4. Основи извршног поступка – 1) Појам и значај извршног поступка, 2) Врсте извршења, 3) Органи надлежни за спровођење извршног поступка, 4) Поступак при извршењу, 5) Обустављање и одлагања извршења, 6) Жалбени поступак.

При обради градива, обратила се пажња на оспособљавање ученика за самостални и креативни рад и примену одредби процесних прописа у пракси. Због тога су након сваке тематске целине формулисана одговарајућа контролна питања, конкретни задаци и вежбе за ученике, као и одговарајући образци и примери решења, пресуда, закључчака, одлука, и других процесних аката, са општим упутствима за вежбу. Уз асистенцију наставника и правилним извођењем наставе и вежби, стручно–педагошки циљ овог предмета може се у потпуности остварити.

Београд,
децембар 1994.

Аутори

Предговор другом издању

Имајући у виду промене које су током протеклих година настале у нашем процесном законодавству, било је неопходно извршити одговарајуће интервенције и усклађивање материје кривичног, прекрајног, грађанског, ванпарничног и извршног поступка у оквиру уџбеника „Основи правних поступака“ за IV разред правне и биротехничке школе.

Са друге стране, друштвене промене започете крајем 2000. године сигурно ће имати одговарајући утицај не само на општу реформу нашег законодавства, већ и на општу реформу нашег образовног система.

Из ових разлога, у очекивању коренитих реформи како у нашем правном, тако и у нашем образовном систему, у овом другом, изменјеном и допуњеном издању уџбеника „Основи правних поступака“ за IV разред, извршена су само она најнужнија усклађивања са важећим прописима која су неопходна да се ухвати корак са постојећим стањем, с обзиром да рад на новом уџбенику у складу са новим законодавним решењима и новим наставним плановима и програмима тек предстоји.

Београд,
јуни 2001.

Аутори

Садржај

Предговор	3
Предговор другом издању	4
ОСНОВИ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА	5
1. Појам и значај кривичног поступка	5
2. Начела кривичног поступка	11
3. Субјекти кривичног поступка	19
4. Покретање и ток кривичног поступка	31
5. Кривичне санкције	68
6. Посебни поступци	79
ПРЕКРШАЈНИ ПОСТУПАК	81
1. Појам, врсте прекршаја и разликовање прекршаја од других деликата	81
2. Надлежност за прописивање прекршаја	83
3. Начела прекршајног поступка	83
4. Прекршајне казне и заштитне мере	84
5. Услови и посебни случајеви одговорности за прекршаје	85
6. Застарелост гођења и извршења	88
ОСНОВИ ГРАЂАНСКОГ ПОСТУПКА	90
1. Појам грађанског поступка	90
2. Специфична начела грађанског поступка	92
3. Преглед спорова који се решавају у грађанском поступку	97
4. Надлежност судова у парничном поступку	100
5. Странке у парничном поступку	103
6. Ток парничног поступка	104
7. Издавање платног налога	114
ОСНОВИ ВАНПАРНИЧНОГ ПОСТУПКА	117
1. Појам и значај ванпарничног поступка	117
2. Органи надлежни за вођење ванпарничног поступка	120
3. Странке и други учесници у ванпарничном поступку	122
4. Покретање и ток поступка ванпарничног поступка	123
5. Доказивање и доказна средства у ванпарничном поступку	124
6. Одлуке у ванпарничном поступку	127
ОСНОВИ ИЗВРШНОГ ПОСТУПКА	129
1. Појам и значај извршног поступка	129
2. Врсте извршења	131
3. Органи надлежни за спровођење извршења	137
4. Поступак при извршењу	139
5. Обустављање и одлагање извршења	142
6. Жалбени поступак (поступак по правним лековима)	143
ЛИТЕРАТУРА И ПРАВНИ ИЗВОРИ	146

Др СТЕВАН ЛИЛИЋ • др СЛАВОЉУБ ПОПОВИЋ

ОСНОВИ ПРАВНИХ ПОСТУПАКА

за IV разред правне и биротехничке школе

Друго, прерађено издање, 2001. година

Издавач

Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, Обилићев венац 5

Ликовни уредник

Тамара Поповић-Новаковић

Лекцијор

Душица Трифуновић

Корице

Аида Спасић

Графички уредник

Стеван Паковић

Корекцијор

Душан Матић

Обим: 9 ¼ штампарских табака

Формат: 17 × 24 cm

Тираж: 600 примерака

Рукопис предат у штампу августа 2001. године.

Штампање завршено августа 2001. године.

Штампа

„БУДУЋНОСТ”, Нови Сад